

Nr 107.

Av herr **Bärg m. fl.**, om höjt anslag till understödjande av den praktiskt-vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm.

I statsverkspropositionen, nionde huvudtiteln, föreslår Kungl. Maj:t att för budgetåret 1927—1928 anvisa ett anslag av 25,000 kronor till understödjande av den praktiskt-vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm. Härför skulle gälla samma villkor som för nu utgående anslag d. v. s. bland annat att verksamheten skulle uppehållas i sin nuvarande omfattning.

De sakkunniga för kontroll och inspektion av Weibullsholm, ävensom lantbruksstyrelsen, ha visserligen föreslagit samma anslagsbelopp men ha i motsats till departementschefen endast uppställt såsom villkor för anslaget åtnjutande fortsatt grönsaksförädling i minst nuvarande omfattning.

För vår del anse vi oss utan tvekan och i överensstämmelse med riksdagens hittillsvarande ståndpunkt böra ansluta oss till det av departementschefen avsedda syftet med anslaget, nämligen att hela verksamheten bör upprätthållas, icke endast köksväxtförädlingen. För oss avgörande är härvidlag verksamhetens nationalekonomiska värde. Att förädlingsarbetet på Weibullsholm representerar betydande värden även i de förädlingsgrenar, som äro föremål för bearbetning i Svalöv, har redan under anslagsfrågans tidigare behandling konstaterats såsom obestridligt, särskilt i fråga om höstvetete och rotfrukter. Enligt numera tillgängligt siffermaterial är Weibullsholm alltså överlägset i fråga om dessa växtgrupper men härtill kommer, att Weibullsholm även tagit ledningen beträffande vårt lands mest odlade stråsädessort havren, där anstalten framställt överlägsna sorter för större delen av dess odlingsområden. Då även beträffande andra utsädeslag, speciellt rågen, ett intensivt och löftesrikt arbete äger rum å Weibullsholm, synes departementschefen ha haft goda skäl för sin principiella ståndpunkt, att statsanslaget bör avse verksamheten i dess helhet.

Det förefaller oss orimligt, att staten, såsom de sakkunniga och lantbruksstyrelsen synas räkna med, skulle vilja äventyra sådana värden, som tydligen här stå på spel. Att statens ekonomiska intresse måste fordra bibehållandet av samtliga växtförädlingsvärden å Weibullsholm synes oss påtagligt.

Ett understödjande från statens sida synes desto hellre böra äga rum under en för handeln med förädlad utsäde ogynnsam konjunktur, som det är vår övertygelse att det privata företaget i detta fall under normala förhållanden icke blott har intresse av utan även själv kan bekosta sin förädlingsavdelning.

Då det gäller anslagets belopp, är det oss däremot omöjligt att följa departementschefens förslag. Självfallet är det från statsfinansiell synpunkt

önskvärt att sätta anslaget så lågt som möjligt, men å andra sidan kan man ej med hur litet belopp som helst vinna det avsedda syftet.

Riksdagen beviljade för budgetåret 1924—1925 100,000 kr., för 1925—1926 75,000 kronor, varvid till grund för anslagsberäkningen av vissa motionärer närmast lades en understödsperiod av 5 år med anslag å sistnämnda belopp. För innevarande budgetår nedsattes anslaget till 50,000 kronor. Som skäl härför anfördes vissa enligt de sakkunnigas mening föreliggande konjunkturförbättringar. Det torde få anses visat, att nämnda konjunkturförbättringar icke haft det inflytande på firmans ekonomi som de sakkunniga förväntat. Den av firman i år framlagda utredningen angående anslagsbehovet synes oss också närmast peka på en återgång till 1925 års anslagsberäkning. Firman har visserligen kommit till ett högre belopp på grund av visst i anslutning till 1925 års riksdagsbeslut vidtaget återställande och i någon mån utvidgande av växtförädlingsverksamheten, som upptagits i staten för 1927—1928. Med våra synpunkter på denna fråga anse vi givetvis icke, att staten i detalj skall ingripa i den enskilda firmans sätt att ordna växtförädlingsverksamheten — dess resultat äro för oss huvudsaken. Men det förefaller dock, som om det under nuvarande förhållanden skulle vara önskvärt, att firmans behov av statsanslag i möjligaste mån nedbringades, dock med bevarande av redan vunna resultat och en fortsatt bearbetning av de viktigaste växtgrupperna. Detta torde också hava varit riksdagens principiella ståndpunkt i frågan. Någon närmare fixering av denna omfattning synes ej erforderlig. Från dessa synpunkter ha vi ansett oss böra stanna vid ett anslagsbelopp av 70,000 kronor, varvid vi närmast förutsätta att anstalten jämväl under de två sista budgetåren av understödsperioden kan bliva i behov av samma anslag.

I likhet med departementschefen vilja vi beklaga, att det av firman Weibull framförda förslaget om anordnande av en form för fackmässigt samarbete mellan ärftlighetsforskarna vid Svalöv och Weibullsholm mött förhinder med hänsyn till statsanstaltens intima samband med utsädesbolaget i Svalöv.

Under återopande av vad nu anförts få vi hemställa,

att riksdagen till understödjande av den praktiskt-vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm måtte anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra anslag av 70,000 kronor.

Stockholm den 20 januari 1927.

A. J. Bärge. Edv. Björnsson. Jöns Pålsson. Ivan Pauli.
Oscar Ericson. Axel Rune. Wilhelm Björck. Joh. Johansson,
Friggeråker.
Edvard Lithander. S. Luterkort. Edv. Larson.